

European Union
European Regional
Development Fund

Akčný plán pre EZÚS Pons Danubii

pons danubii

August 2018

Sharing solutions for better regional policies

The SWARE project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Všeobecné informácie

Projekt: **SWARE - Udržateľný manažment dedičstva oblastí s vodnými tokmi**

Partnerská organizácia: **Európske zoskupenie územnej spolupráce Pons Danubii s.r.o.**

Iné zapojené partnerské organizácie (ak sú relevantné): **Všetci partneri (v zdieľaní znalostí)**

Štát: **Slovenská republika**

NUTS2 región: **Západné Slovensko**

Kontaktná osoba: **Zoltán Bara**

emailová adresa: **director@ponsdanubii.eu**

telefónne číslo: **+421 905 828 898**

Predslov, vč. Kontext politiky

EZÚS Pons Danubii je partnerom v rámci projektu „SWARE“ (Udržateľný manažment dedičstva oblastí s vodnými tokmi) (www.interregeurope.eu/sware/) spolufinancovaného z EÚ INTERREG EUROPE. Pons Danubii je európske zoskupenie územnej spolupráce, ktoré sa zameriava na rozvoj hospodárskej a sociálnej súdržnosti na území obcí svojich členských sídiel pozdĺž rieky Dunaj (Komárom, Tata, Kisbér, Oroszlány, Komárno, Kolárovo, Hurbanovo). Je právnickou osobou, má svoj vlastný rozpočet, zamestnáva ľudí a môže podpisovať dohody.

Organizácia zhromažďuje miestne samosprávy v pohraničnej oblasti z oboch strán hranice a vytvára a implementuje spoločné stratégie územného rozvoja. Cieľom zoskupenia je sledovať politiku nerozlišovania: miestni aktéri musia mať rovnaké príležitosti na vnútroštátnej aj cezhraničnej úrovni. EZÚS má značné skúsenosti s iniciatívami a projektmi cezhraničnej spolupráce v oblasti dedičstva. Pons Danubii, ktorý je EZÚS, je plne oprávnený a schopný predkladať žiadosti do Programu spolupráce Interreg V-A Slovensko-Maďarsko, a tak vylepšovať tento nástroj prostredníctvom skutočnej realizácie stanovených cieľov. EZÚS sa okrem toho zapojilo ako konzultant do prípravnej fázy programu cezhraničnej spolupráce a zúčastnilo sa aj na jeho strednodobých hodnoteniach.

Celkovým cieľom projektu SWARE je podporovať integrovaný manažment prírodného a kultúrneho dedičstva v rámci vnútrozemských vodných ciest zlepšovaním politických nástrojov súvisiacich s partnerskými regiónmi s cieľom vytvoriť lepšiu rovnováhu medzi ochranou a trvalo udržateľným využívaním prírodných zdrojov a zabudovaným dedičstvom. Do projektu je zapojených ďalších päť organizácií z Holandska, Talianska, Írska a Lotyšska. Projektové aktivity zahŕňajú analýzu situácie v každom partnerskom regióne, prenos osvedčených postupov a poznatkov a vývoj akčných plánov na zlepšenie príslušných nástrojov partnerskej politiky.

Aktivity v rámci fázy 1 projektu SWARE (do konca septembra 2018) sa uskutočnia prostredníctvom výmeny skúseností a postupov; vzdelávanie zainteresovaných strán a inštitúcií; porovnávanie a analýza výziev a potrieb; ktorá vyvrcholí vypracovaním akčných plánov v každom zúčastnenom regióne. Druhá fáza (do marca 2021), zvyšok projektu, sa bude točiť okolo vykonávania akčného plánu. Tento dokument predstavuje akčný plán projektu SWARE pre EZÚS Pons Danubii.

Cieľom akčného plánu je ovplyvniť: ☐ Program Investície pre rast a zamestnanosť
☒ **Európsky program územnej spolupráce**
☐ Ďalší nástroj politiky regionálneho rozvoja

Názov predmetného politického nástroja: **Program spolupráce Interreg V-A Slovensko-Maďarsko 2014 - 2020**

Zhrnutie medziregionálneho vzdelávania a zistení projektu SWARE

V prvej fáze projektu partneri a ich zúčastnené strany preskúmali a prediskutovali osvedčené postupy z regiónov. Poznatky a zistenia, ktoré boli získané z projektu SWARE a ktoré slúžia ako základ akčného plánu EZÚS Pons Danubii, sú nasledujúce (všeobecne):

- Zabezpečenie rovnováhy (súkromno-verejnej) partnerstiev a účasť všetkých príslušných aktérov v oblasti - vrátane vlastníkov projektov, poskytovateľov služieb cestovného ruchu, orgánov, dopravných spoločností, ostatných zainteresovaných strán a miestnych komunít (všetkých vekových skupín) - sú potrebné vytvárať efektívne riešenia pre zložité situácie.
- Nové, inovatívne využívanie prírodných a kultúrnych hodnôt, ktoré kombinuje viacnásobné využívanie dedičstva pozdĺž vnútrozemských vodných ciest (kultúra, príroda, šport, umenie, navigácia, vzdelávanie; kombinované vodné a cyklistické zájazdy atď.), Pokiaľ je to možné forma cezhraničnej alebo nadnárodnej spolupráce.
- Význam komplexného rozvoja - vrátane zlepšenia infraštruktúr súvisiacich s vodnou turistikou, rozvoja produktov a služieb cestovného ruchu, podpory podnikania v miestnom cestovnom ruchu a plánovania a vykonávania účinných marketingových opatrení (s účinkom na širšie publikum) - sa zdôrazňuje.
- Mali by sa zväziť rôzne funkcie vodných tokov, napr. cestovný ruch / rekreácia, premávka za prácou, ekonomické využitie, ochrana životného prostredia, ochrana pred povodňami.
- Zdieľané osvedčené postupy úspešných medzinárodných príkladov manažmentu biodiverzity, projektov trvalo udržateľného rozvoja cestovného ruchu a akcií na zvyšovanie povedomia môžu poskytnúť prenosné a prispôsobiteľné modely pre udržateľné zásahy (s vývojom databáz osvedčených postupov, so zdieľaním a šírením poznatkov).
- Je potrebná široká viditeľnosť financovaných projektov a diseminácia výsledkov projektov a programov.
- Spoločné nástroje rozvoja a manažmentu služieb (napr. Kartový systém cestovného ruchu, systém zdieľania bicyklov, audioguide), možnosti vytvárania ekologických pracovných miest, stimulovanie obchodných aktivít v oblasti cestovného ruchu a podnikania prispievajú k inštitucionálnej a finančnej udržateľnosti aj po ukončení projektu.

Zoznam prioritných opatrení pre EZÚS Pons Danubii na základe zistení SWARE

EZÚS Pons Danubii plánuje vykonať tieto akcie:

AKCIA č. 1. – Vypracovanie príručky udržateľnosti pre cezhraničné iniciatívy v oblasti rozvoja prírodného a kultúrneho dedičstva založené na nových projektoch realizovaných v rámci Programu spolupráce Interreg V-A Slovensko-Maďarsko 2014 - 2020

Hlavné zistenia a závery aktivít zdieľania vedomostí projektu SWARE sa začlenia do prístupov **nových projektov**, ktoré sa budú realizovať s účasťou EZÚS Pons Danubii:

- Projekt KOMBI, ktorý je financovaný z Programu cezhraničnej spolupráce SK-HU 2014 - 2020 (prioritná os 2: Posilnenie cezhraničnej mobility) a riadi EZÚS Pons Danubii, sa implementuje integrovaný systém cezhraničného zdieľania bicyklov, ktorý poskytuje ekologickú zelenú možnosť dopravy pre turistov a obyvateľov;
- Projekt CULTPLAY, ktorý je financovaný z Programu cezhraničnej spolupráce SK-HU 2014 - 2020 (prioritná os 1: Príroda a kultúra) a riadi EZÚS Pons Danubii (ako organizácia zodpovedná za projektový manažment), sa zameriava na inovatívne využívanie kultúrneho dedičstva pohraničnej oblasti prostredníctvom poskytovania interaktívnych atrakcií a služieb v tematických parkoch;
- Projekt Kn-Kn ImproTrans, ktorý je financovaný z Programu cezhraničnej spolupráce SK-HU 2014 - 2020 (prioritná os 2: Posilňovanie cezhraničnej mobility) a riadi EZÚS Pons Danubii (ako organizácia zodpovedná za projektový manažment), sa týka rozvoja elektronickej autobusovej dopravy s inteligentnými dopravnými riešeniami priaznivými pre životné prostredie v cezhraničnej oblasti;
- EZÚS Pons Danubii plánuje predložiť žiadosti o nové výzvy na predkladanie návrhov v rámci Programu cezhraničnej spolupráce SK-HU 2014 - 2020 (prioritné os: 1. Príroda a kultúra; 4. Inštitucionálna spolupráca) so silným zameraním na udržateľnosť.

Realizáciou týchto prebiehajúcich a plánovaných projektov môže riadiaci orgán Programu cezhraničnej spolupráce SK-HU nájsť inšpiráciu a importovať nové projekty so silným zameraním na udržateľnosť, ktoré sa majú financovať v rámci Programu.

Na základe zistení nadnárodných aktivít zdieľania vedomostí v rámci projektu SWARE, ako aj skúseností a záverov projektov financovaných SK-HU realizovaných / s účasťou EZÚS Pons Danubii, sa akcia zameriava na **vypracovanie príručky udržateľnosti pre krížové hraničné iniciatívy v oblasti rozvoja prírodného a kultúrneho dedičstva**.

Plánované úlohy:

- Zhrnutie tematických zistení a záverov projektu SWARE (nadnárodné osvedčené postupy, spoločné znalosti a riešenia);

- Organizovanie cezhraničných podujatí v oblasti zdieľania vedomostí, stretnutí skupín zainteresovaných strán s cieľom zapojiť ďalšie aspekty a odporúčania týkajúce sa trvalo udržateľného využívania prírodného a kultúrneho dedičstva;
- Spracovanie skúseností a záverov projektov financovaných SK-HU vo forme prípadových štúdií (s predstavením hlavných úloh a výsledkov, možných nástrah a dobrých prenosných riešení);
- Na základe zistení a záverov uvedených úloh vypracovať príručku pre trvalo udržateľný rozvoj pre cezhraničné iniciatívy v oblasti rozvoja prírodného a kultúrneho dedičstva (s prípadovými štúdiami).

Príručka trvalej udržateľnosti poskytuje odporúčania pre trvalo udržateľné využívanie prírodného a kultúrneho dedičstva (s osobitným zameraním na cezhraničnú spoluprácu), a teda môže podporovať priebežné a následné hodnotenie výkonnosti Programu 2014 - 2020, ako aj monitorovanie aspekty udržateľnosti financovaných projektov. Okrem toho môže povzbudiť hlbšiu integráciu aspektov trvalej udržateľnosti do nového programovania (príprava nového operačného programu).

Uvedené úlohy sa dokončia **poskytnutím odbornej podpory pre postupy pri podávaní žiadostí aktérom v Euroregióne** s cieľom stimulovať projekty zamerané na trvalo udržateľný rozvoj:

- Organizovanie odborných stretnutí, workshopov;
- Technická pomoc pri vývoji projektov / vypracovávaní žiadostí;
- Vykonávanie niekoľkých komunikačných činností.

S touto profesionálnou podporou môže EZÚS Pons Danubii podporovať dôkladnú integráciu aspektov trvalej udržateľnosti do plánovaných a realizovaných projektov cezhraničnej spolupráce, čím sa zabezpečí účinok presahovania v udržateľnosti prírodného a kultúrneho dedičstva pozdĺž vnútrozemských vodných ciest cezhraničného regiónu SK-HU.

AKCIA č. 2. – Politické odporúčania na zlepšenie fungovania Programu spolupráce Interreg V-A Slovensko-Maďarsko 2014 – 2020 vrátane nasmerovania osvedčených postupov iných politických nástrojov

Hlavným cieľom akcie je **vypracovať politické odporúčania na zlepšenie administratívnych, riadiacich a finančných prvkov Programu** (napr. informačné služby, postupy, ľudské zdroje, riešenia spolufinancovania). Táto úloha je založená na dvoch hlavných metódach:

- Plánuje sa zhromažďovanie primárnych informácií s účasťou zainteresovaných strán v programovej oblasti s cieľom určiť hlavné potreby rozvoja a očakávania týkajúce sa fungovania Programu z hľadiska (potenciálnych) žiadateľov;

- Prostredníctvom porovnávacích činností sa bude analyzovať fungovanie iných programov cezhraničnej a nadnárodnej územnej spolupráce (predovšetkým Programov Interreg Europe a Danube) a preskúmajú sa dobré prenosné postupy.

Hlavné úlohy:

- Organizovanie stretnutí skupín zainteresovaných strán (zhromažďovanie informácií z prvej ruky od žiadateľov);
- Pravidelná účasť na seminároch EZÚS, ktoré organizuje Ministerstvo zahraničných vecí (ako nový riadiaci orgán Programu cezhraničnej spolupráce SK-HU);
- Vykonávanie online prieskumu (dotazníka) medzi EZÚS pôsobiacimi v oblasti Programu (zhromažďovanie informácií o očakávaniach týchto organizácií a možných zlepšených úlohách v programoch územnej spolupráce);
- Vykonávanie online prieskumu (dotazníka) medzi partnermi projektu SWARE (zhromažďovanie informácií o fungovaní, osvedčených postupoch iných európskych programov územnej spolupráce);
- Komparatívna analýza operatívnych charakteristík vybraných referenčných programov územnej spolupráce - skúmanie dobrých príkladov s hodnotením ich uplatniteľnosti;
- Príprava analýzy SWOT (určovanie vnútornej sily a slabých stránok fungovania Programu, ako aj vonkajších príležitostí a hrozieb);
- Na základe zistení a záverov uvedených úloh vypracovať politické odporúčania na zlepšenie výkonnosti Programu a doručiť ich riadiacemu orgánu.

Výstupný dokument akcie poskytuje odporúčania a prispôsobiteľné osvedčené postupy na zlepšenie fungovania Programu; môže tak podporiť lepšiu prístupnosť pre žiadateľov, efektívnejšie fungovanie a dôraznejší prístup k udržateľnosti.

AKCIA č. 3. – Inkluzívny manažment - poskytovanie odbornej / metodologickej podpory pre zlepšený participatívny prístup Programu spolupráce Interreg V-A Slovensko-Maďarsko 2014 - 2020

Akcia sa zameriava na podporu inkluzívneho manažmentu Programu cezhraničnej spolupráce SK-HU prostredníctvom aktivít v oblasti **sietí a zdieľania vedomostí**, pričom uľahčuje nasmerovanie odborných názorov do operačných a programových úloh Programu; ako aj posilnenie spolupráce medzi profesionálnymi aktérmi a metodická podpora pri iniciovaní iniciatív zdola nahor.

Plánované úlohy:

- Organizovanie cezhraničných podujatí v rámci siete s účasťou príslušných aktérov a zainteresovaných strán s cieľom zdieľania vedomostí a skúseností a začatia širšieho dialógu v programovej oblasti;
- Zriadenie a prevádzkovanie odborného poradného orgánu pozvaním príslušných aktérov v oblasti programu (napr. výbory EZÚS, miestne samosprávy, inštitúcie, organizácie na riadenie cestovného ruchu, miestni odborníci) a organizovanie pravidelných odborných stretnutí na príslušné témy;
- Organizácia podujatí týkajúcich sa plánovania komunít (ako príklady) s cieľom poskytnúť metodickú podporu pre iniciatívy zdola nahor;
- Na základe zistení a záverov uvedených úloh pravidelne vypracúvajú správy o partnerstve skutočných zistení a politických odporúčaní a doručuje ich riadiacemu orgánu.

Výstupné dokumenty akcie poskytujú odporúčania na zlepšenie politik dobrého riadenia Programu s inkluzívnym prístupom k riadeniu, zabezpečujú zapojenie miestnych zainteresovaných strán a expertov a usmerňujú ich názor do plánovania.

AKCIA č. 4. – Lepšia diseminácia úspešných projektov financovaných z Programu spolupráce Interreg V-A Slovensko-Maďarsko 2014 - 2020

Akcia sa zameriava na účinné a inovatívne akcie v oblasti komunikácie a šírenia informácií o zásadách trvalej udržateľnosti financovaných projektov v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva, ktoré má vykonávať EZÚS, čím sa podporuje zlepšenie viditeľnosti projektov a Programu v cezhraničnom regióne a za jeho hranicami.

Plánované úlohy:

- Vykonávanie širokého spektra cezhraničných a medzinárodných aktivít šírenia informácií s cieľom propagovať projekty prírodného a kultúrneho dedičstva EZÚS a zabezpečiť ich väčšiu viditeľnosť (napr. účasť na medzinárodných konferenciách, podujatiach EÚ, cezhraničných a miestnych podujatiach, študijných pobytach organizovaných RO / STS / Monitorovacím výborom, implementujúci vlastné komunikačné a viditeľné akcie);
- Na základe zistení a záverov uvedených úloh sa vypracúva správa o šírení informácií o vykonaných činnostiach diseminácie a doručuje riadiacemu orgánu.

Výstupný dokument akcie predstavuje súbor inovačných a efektívnych akcií šírenia vykonávaných EZÚS, ktoré je možné prispôsobiť samotným Programom na podporu zásad trvalej udržateľnosti a / alebo ich možno začleniť do požiadaviek nových programových dokumentov tak, aby boli zlepšiť viditeľnosť financovaných projektov.